

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ARSIMIT
DHE SPORTIT
AGJENCIA KOMBËTARE E PROVIMEVE

OLIMPIADA KOMBËTARE GJEOGRAFISË

Viti mësimor 2015-2016

Faza e dytë

Klasa 12

SKEMA E VLERËSIMIT

PYETJA 1

Relievi i trevave shqiptare është rezultat i bashkëveprimit të forcave të brendshme dhe forcave të jashtme.

a) Cilët nga këto faktorë kanë ndikimin më të madh në ditët e sotme në modelimin e relievit? **1 pikë**

Përgjigje:

Forcat e jashtme

b) Evidenoni tre nga faktorët që bëjnë pjesë në forcat e brendshme. **3 pikë**

Përgjigje:

Faktorët e brendshëm si:

- Lëvizjet malformuese (rrudhosjet dhe lëvizjet diferencuese);
- Lëvizjet e ngadalta shekullore;
- Lëvizjet sizmike;
- Vullkanet.

PYETJA 2

Ndryshimet

3 pikë

- Malësia e Martaneshit përbëhet nga shëmbinj magmatikë, Çermenika nga terrigjenë, ndërsa Golloborda nga gëlqerorë.
- Relievi në malësinë e Martaneshit e cila përbëhet nga shkëmbinj të magmatikë dallohet për forma të rumbullakosura, ndërsa në malësinë e Çermenikës, për shkak të terrigjenëve kemi një reliev tepër të copëtuar dhe relievi i Gollobordës për shkak të shkëmbinjve gëlqerorë dallohet për forma të shumta karstike.
- Malësia e Martaneshit dallohet për pasuri të kromit, ndërkohë që Çermenika dhe Golloborda nuk kanë pasuri minerale metalor.

Të përbashkëtat

2 pikë

Dendësia e popullimit është e vogël.

Popullsia është e vendosur në gropa, lugina dhe më pak në shpatet e maleve, etj.

PYETJA 3

a) **3 pikë**

- niveli i lindjeve
- niveli i vdekjeve
- emigracioni

b) **3 pikë**

Piramida A tregon një rritje të ngadaltë të popullsisë. Kjo do të thotë se:

- niveli i lindjeve është i ulët

- jetëgjatësia është e lartë.
- Si rezultat popullsia është në plakje, që do thotë se përqindja e popullsisë së moshuar po rritet.

Piramida B tregon për **një rritje negative të popullsisë**.

- Niveli shumë i ulët i lindjeve (mesatarisht 1 lindje për një grua)
- Jetëgjatësia është e lartë.
- Si rezultat popullsia është në plakje, që do thotë se përqindja e popullsisë së moshuar po rritet.

c) **1 pikë**
Në të dyja piramidat, popullsia është në plakje, që do thotë se përqindja e popullsisë së moshuar po rritet

PYETJA 4

- a) Hartë topografike **1 pikë**
b) Lumi rrjedh më shpejt në pikën 1 **1 pikë**

Argumenti

- c) Izohipset në pikën 1 janë më të dendura. Sa më të dendura të jenë izohipset, aq më e madhe është pjerrësia e relievit. **1 pikë**

PYETJA 5

- a) Klimë më të ngrohtë ka qyteti i Londrës. **1 pikë**
b) Jepni dy argumente për të mbështetur përgjigjen tuaj. **1 pikë**
➤ Rrymat e ngrohta oqeanike ndikojnë në zbutjen e klimës në Londër. **1 pikë**
➤ Vendndodhja e Londrës më pranë oqeanit, bën që rrymat të kenë ndikim më të madh në ngrohjen e klimës. Irkutsk gjendet më në brendësi të kontinentit krahasuar me Londrën. **1 pikë**

PYETJA 6

Fillimisht gjejmë ndryshimin midis kohës lokale të Ankarasë dhe asaj të Tiranës. **4 pikë**

$$12h52' - 12h = 52min$$

$$\text{Për } 4 \text{ min} \quad \longrightarrow \quad 1^{\circ}$$

$$\text{Po për } 52' \quad \longrightarrow \quad X$$

$$X = 52 * 1/4 = 13^{\circ}$$

Pra ndryshimi i gjatësisë gjeografike është 13°

Por meqë koha lokale e Ankarasë është më përpara se ajo e Tiranës (meqë Ankaraja ndodhet më në lindje të Tiranës) duhet që gjatësisë gjeografike t'i shtojmë 13° .

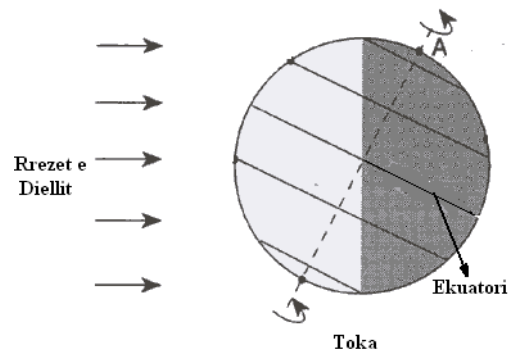
$$20^{\circ} + 13^{\circ} = 33^{\circ} \text{ gjatësi gjeografike lindore.}$$

PYETJA 7

- a) Për të krijuar hartat përdoren disa lloje projeksionesh hartografikë. Konkretisht, në këtë hartë është përdorur projeksioni Merkator, i cili ruan formën e kontinentit por shformon sipërfaqet. Madje shformimi i sipërfaqeve është më i madh, sa më larg ekuatorit të jenë sipërfaqet tokësore. Për këtë arsye, Groenlanda, që ndodhet në gjerësi të mëdha gjeografike ka shformim më të madh se Australia që ndodhet në gjerësi të vogla gjeografike. **5 pikë**
- b) Zakonisht në shkolla përdoren harta, në të cilat aplikohet projeksionin Robinson, sepse ky lloj projeksioni nuk jep shformime ekstreme të sipërfaqes. **1 pikë**

PYETJA 8

- a) Në Tropikun e Jugut **1 pikë**
b) Në Hemisferën e Jugut **1 pikë**
c) Në Ekuator **1 pikë**
d) Në Polin e Jugut **1 pikë**
e) Në Polin e Veriut **1 pikë**

Pikët për figurën

1 pikë për vizatimin e saktë të paralelit ku bien pingul rrezet e Diellit

1 pikë për vizatimin e saktë të boshtit të Tokës

1 pikë për vizatimin e saktë të kufirit midis ditës dhe natës

PYETJA 9

a) Vizatimi i saktë i sistemit diellor:

- Renditja e saktë e planetëve. **1 pikë**

- Vendosja e brezit të asteroideve midis orbitave të Marsit dhe Jupiterit. **1 pikë**

b) Numri i planetëve i pranuar sot është 8, pasi që prej viti 2006, shkencëtarët nuk përfshijnë më si planetin e nëntë të sistemit tonë diellor Plutonin, për shkak të përmasave të tij shumë të vogla. **1 pikë**

c) Janë 5 planetë xhuxh (Ceres, Makemake, Haumea, Eris, Plutoni). **2 pikë**

d) Afërdita dhe Urani. **2 pikë**

e) Mërkuri, i cili e ka ditën 58d 15h e 30m, ndërsa viti është 88 ditë. **1 pikë**

f) Një trup do të peshonte më pak në Hënë për shkak se Hëna ka një forcë rëndese më të vogël, për këtë arsye do ta tërhiqte trupin drejt sipërfaqes së saj me një forcë më të vogël. Duke qenë se forca e rëndesës së Hënës është sa $1/6$ e forcës së rëndesës së Tokës ky trup në Hënë do të peshonte 10 kg. **2 pikë**

